

Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om "Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Att stärka den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension"

COM(2013) 690 final

(2014/C 67/24)

Huvudföredragande: **Georgios DASSIS**

Den 4 oktober 2013 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 304 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt rådfråga Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om

"Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet – Att stärka den ekonomiska och monetära unionens sociala dimension"

COM(2013) 690 final.

Den 17 september 2013 gav kommitténs presidium facksektionen för sysselsättning, sociala frågor och medborgarna i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet.

Med tanke på ärendets brådskande karaktär utnämnde kommittén vid sin 493:e plenarsession den 16–17 oktober 2013 (sammanträdet den 17 oktober) Georgios Dassis till huvudföredragande och antog följande yttrande med 157 röster för, 3 röster emot och 19 nedlagda röster.

1. Allmänna kommentarer

1.1 Den aldrig tidigare skådade ekonomiska och finansiella krisen, som har drabbat medlemsstaterna i euroområdet särskilt hårt, har också avslöjat strukturella svagheter i Europa i allmänhet. Den har visat på en tydlig koppling mellan hög arbetslöshet, tryck på de nationella budgetarna, social tillbakagång och social oro. Även om man accepterar att de nationella budgetarna måste vara i balans har nedskärningarna haft negativa konsekvenser för utbildning, aktiv arbetsmarknadspolitik och social välfärd. Ökad arbetslöshet och fattigdom påverkar arbetskraftens färdigheter och anställbarhet negativt. Den inverkar också på företagets förmåga att växa och skapa arbetstillfällen, vilket i sin tur underminerar återhämtningen.

1.2 EU ser i vissa av de värst drabbade länderna beviset för att den ekonomiska och sociala krisen även har blivit en politisk kris, där extremistiska och odemokratiska politiska rörelser blir starkare. Det är ytterst angeläget att motverka denna utveckling genom konkreta åtgärder på europeisk, nationell och lokal nivå.

1.3 Den inre marknaden bör vara ett ekonomiskt och socialt projekt. Den har bidragit till att främja sysselsättningen och välståndet i alla medlemsstater. Att fullborda den inre marknaden samt öka effektiviteten och den sociala sammanhållningen mot bakgrund av Europa 2020-strategin är avgörande för att Europa ska kunna ta sig ur krisen snabbare.

1.4 Det är mot denna bakgrund som kommittén med stort intresse har granskat kommissionens meddelande som ett första bidrag till de kommande diskussionerna och besluten i Europeiska rådet om att stärka den europeiska ekonomiska och monetära unionens sociala dimension.

1.5 EESK uppmanar kommissionen att uppdatera och förstärka sin politik i ljuset av dessa diskussioner så att ytterligare framsteg kan göras, särskilt när det gäller proaktiv användning av indikatorer för sysselsättning och social delaktighet.

1.6 Kommittén har konsekvent stött åtgärder för att öka de sociala investeringarna, ökad målinriktning av EU-medel på sund sysselsättnings- och socialpolitik, ett särskilt ungdomssysselsättningsinitiativ och ungdomsgarantisystem samt förbättrad gränsöverskridande rörlighet. Vi välkomnar därför att dessa politikområden får större uppmärksamhet, samt att man planerar att stärka den sociala dialogen som ett led i processen för den europeiska planeringsterminen.

1.7 Kommittén delar kommissionens uppfattning att en förstärkt social dimension skulle hjälpa medlemsstaterna att uppnå sin potential i fråga om ökad sysselsättning, förbättra den sociala sammanhållningen och förhindra större skillnader. Vi stöder särskilt tanken på att intensifiera en noggrannare kontroll av sysselsättningsmässiga och sociala obalanser inom EMU genom en systematisk övervakning av arbetslöshet, av ungdomar som varken arbetar eller studerar, av hushållens inkomster, av fattigdom och av ojämlikhet.

1.8 Med den föreslagna *resultattavlan* för sysselsättningsmässiga och sociala obalanser, som bygger på viktiga indikatorer och gränsvärden, bör man därför proaktivt upptäcka asymmetriska utvecklingstendenser och spridning till det övergripande ekonomiska resultatet. Detta övervakningssystem bör vid behov i god tid utlösa en effektiv justeringsmekanism och politisk reaktion, såsom är fallet vid liknande ekonomiska och

finansiella obalanser. Kommittén delar således Europeiska rådets ståndpunkt av den 27–28 juni 2013 att den planerade ramen med sociala indikatorer och sysselsättningsindikatorer är ett "första steg" mot en mer heltäckande social dimension för EMU (1).

1.9 Kommittén har spelat sin rådgivande roll inför de kommande diskussionerna i Europeiska rådet genom sitt yttrande av den 22 maj 2013 (2), och upprepar att EMU:s sociala dimension måste stärkas ytterligare.

2. Särskilda kommentarer

2.1 I sitt meddelande föreslår kommissionen ett antal initiativ för att stärka EMU:s sociala dimension, med särskilt fokus på tre punkter:

- Att förstärka övervakningen av sysselsättningsrelaterade och sociala utmaningar samt den politiska samordningen.
- Att öka solidariteten och insatserna för sysselsättning och arbetskraftens rörlighet.
- Att förstärka den sociala dialogen.

2.2 Kommittén håller med om att EMU:s sociala dimension måste stärkas och vill framhålla följande:

Om att förstärka övervakningen av sysselsättningsrelaterade och sociala utmaningar samt den politiska samordningen

2.3 EU:s budgetkonsolidering och ekonomiska styrning kan inte upprätthållas utan motsvarande former av social konsolidering och social styrning. Den nuvarande "spridningen" i fråga om sociala skillnader i Europa undergräver återhämtningen, tillväxten och sammanhållningen. EESK anser att den europeiska planeringsterminen måste inbegripa riktmärken för sysselsättning och social delaktighet inom samma övervakningsram som styr samordningen av den ekonomiska politiken och strukturreformerna. Kvantifierbara sysselsättningsrelaterade och sociala mål måste motsvara skuld- och underskottsmålen, med liknande justerings- och solidaritetsmekanismer för att avhjälpa sociala obalanser och främja sociala investeringar.

2.4 EESK inser att ekonomisk förnyelse och sociala investeringar från EU:s och medlemsstaternas sida kräver mer än formella styrningsstrukturer och regelsystem. Därför har det organiserade civila samhället och de enskilda EU-medborgarna ett

egenintresse och en självständig roll att spela. Deltagandebaserat ägarskap av det europeiska projektet är av yttersta vikt.

2.5 Kommittén understryker dock också att hållbara sociala förbättringar förutsätter att man åtgärdar strukturella problem i medlemsstaterna genom att ta itu med orsakerna till dessa. Global konkurrenskraft, ekonomisk tillväxt och en stark social dimension är viktiga faktorer för att Europa ska kunna ta sig ur krisen. De nyligen föreslagna socialpolitiska indikatorerna måste användas för att förstärka de kort- och långsiktiga reformerna.

Om att öka solidariteten och insatserna för sysselsättning och arbetskraftens rörlighet

2.6 Såsom kommissionen uppger i sitt meddelande är arbetskraftens gränsöverskridande rörlighet en viktig faktor för att bevara sysselsättning och konkurrenskraft samt för att skapa nya arbetstillfällen i stället för dem som går förlorade p.g.a. ekonomiska omstruktureringar.

2.7 För att ytterligare minska de befintliga hindren för arbetskraftens rörlighet bör man vidta ytterligare åtgärder som syftar till att ge mobila arbetstagare tillgång till begriplig information om arbets- och socialrätt på deras modersmål. Dessutom bör det fastställas att arbetstagarna har rätt till rådgivning. De berörda rådgivningsstrukturerna bör samarbeta nära med arbetsmarknadens parter och Eures och se till att mobila arbetstagare redan i sina ursprungsländer får information om de sociala och rättsliga förhållandena i mottagarländerna.

2.8 Sociala investeringar hjälper medborgarna. De förbättrar deras färdigheter och kvalifikationer och främjar deras delaktighet i samhället och på arbetsmarknaden, vilket i sin tur leder till mer välbstånd, stimulerar ekonomin och hjälper EU att komma ur krisen starkare, mer enat och mer konkurrenskraftigt.

2.9 Målinriktade sociala investeringar leder inte bara till sociala och samhälleliga framsteg samtidigt som de ökar konkurrenskraften. Särskilt i en tid med dramatiskt hög arbetslöshet av aldrig tidigare skådad omfattning och ökande fattigdom har investeringar i välfärdsstaten dessutom en central funktion för stärkandet av den sociala sammanhållningen, den sociala delaktigheten samt kampen mot social utestängning och fattigdom. Sådana investeringar måste vara garanterat effektiva.

2.10 EESK framhåller med kraft att EMU:s sociala dimension behöver tydliga instrument, indikatorer och såväl kvalitativa som kvantitativa mål som är lika giltiga som EMU:s ekonomiska och finansiella skyldigheter. Till Europeiska rådet skulle EESK, om det inte finns tillräcklig samsyn eller politisk vilja för en sådan förnyad social dimension inom EU, vilja föreslå alternativet med stärkt samarbete inom EMU, med egna finansiella resurser, en kompletterande socialfond, en pakt för sociala framsteg samt sociala standarder, målsättningar och stabiliseringsmekanismer som står i proportion till de finans-, budget- och penningpolitiska stabiliseringsmekanismerna.

(1) Europeiska rådets slutsatser av den 27–28 juni 2013, EUCO 104/13, punkt 14 c.

(2) EUT C 271, 19.9.2013, s. 1–7.

Om att förstärka den sociala dialogen

2.11 Kommittén ställer sig positiv till kommissionens förslag om att förbättra arbetsmarknadsparternas deltagande i samordningen av den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken på EU-nivå. Den sociala dialogen spelar en viktig roll på alla nivåer. Den bidrar till lösningar som avspeglar både arbetsgivarnas och arbetstagarnas ståndpunkter och skapar även den förståelse och det förtroende som krävs för att reformera de europeiska arbetsmarknaderna och förstärka den sociala sammanhållningen.

2.12 Kommittén noterar också att den sociala dialogens framtid, inklusive frågan om trepartsdialogen, redan diskuteras av de europeiska arbetsmarknadsparterna.

Bryssel den 17 oktober 2013

*Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs
ordförande*

Henri MALOSSE
